

„Jurnal politic 1939 – 1950” – Recenzie

Gabriela-Cătălina DOBRESCU

Universitatea București, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială
 University of Bucharest, Faculty of Sociology and Social Assistance
 Personal e-mail: dobrescugabriela@yahoo.com

“Political Journal 1939-1950”

The „Political Journal 1939-1950” of the diplomat Dimitrie Iurașcu brings to the readers daily moments of Romania through the Carlist, Legionnaire, Antonescu, and communist dictatorships. We noted in this review the attitude of Dimitrie Iurașcu on Carol II, the reports of the coming to power of Ion Antonescu and the formation of the legionary government, the reaction to the legionary rebellion in 1941, to Antonescu’s loss of power in 1944, to the installment of the Petru Groza regime in 1945, to the abdication of King Mihai on 30 December 1947. The entire political journal of the diplomat Dimitrie Iurașcu comments these important events, putting them quite often in a geopolitical and geostrategic perspective. We have particularly researched notes and entries regarding the Gusti School. We have channeled our attention to the work of interwar intellectuals in fields such as art, literature, sociology, history, etc. - most of them being connected, in one way or another, with the sociological school coagulated around Dimitrie Gust.

Keywords: modern Romanian history, interwar social history, Dimitrie Iurașcu, political diary, Gusti School

Dimitrie Iurașcu - *Jurnal politic 1939 – 1950*,
 Editura Muzeului Național de Istorie Galați, Galați,
 2012, 3 volume, 1391 p.

Cartea de față reprezintă o radiografie cotidiană a perioadei cuprinse între aprilie 1939 și martie 1950, cuprinzând însemnări zilnice ale diplomatului, Dimitrie Iurașcu. Volumul I cuprinde perioada între 28.04.1939 și 30.08.1944; volumul al II-lea conține însemnări între 31.08.1944 și 31.03.1948, iar volumul al III-lea se întinde temporal între 01.04.1948 și 13.03.1950.

Într-o perioadă extrem de grea pentru toate țările europene, diplomatul Dimitrie Iurașcu redă atmosfera politico-socială în perioada celui de-al doilea război mondial, apoi încă 5 ani și jumătate după război, din perspectivă diplomatică.

Dimitrie Iurașcu își începe cariera diplomatică în 1913 ca atașat pe lângă Legația României de la Belgrad. În 1915, este transferat la Atena, iar un an mai târziu – la Petrograd, unde activează până în 1918. A ocupat mai multe funcții diplomatice, de la cea de atașat de legație până la cea de ministru plenipotențiar al României. Dimitrie Iurașcu și-a desfășurat cariera diplomatică pe parcursul a 34 de ani, în diverse capitale europene: București, Praga, Berlin, Bruxelles, Roma, Sofia și altele. În martie 1939 este numit director al Afacerilor Consulare și al Afacerilor Politice. În perioada mai-decembrie 1941, este ministrul plenipotențiar al României la Lisabona. Din decembrie 1942 și până în 30 iunie 1947 a îndeplinit o serie de funcții de conducere în cadrul Ministerului Afacerilor Străine.

Istoria consemnează momentele prin care a trecut Dimitrie Iurașcu odată cu instalarea regimului comunist în România. Îi este confiscată proprietatea din București,

Sursă foto: <http://www.migl.ro/editura/07Iurascu01.jpg>

devenind chiriaș în propria casă, forțat, mai apoi, ca, împreună cu familia, să părăsească definitiv imobilul. Rămas fără pensia cuvenită pentru cei 34 de ani de activitate diplomatică, este nevoit să se angajeze betonist pe șantierul unei fabrici din București, lucrând mai apoi într-un atelier de confecționat lumânări, la o cooperativă meșteșugărească. Moare la București, în data de 17 noiembrie 1964.

Lucrarea sa, *Jurnal politic 1939-1950*, conține trei volume care reprezintă de fapt conținutul a 10 caiete-manuscris. Fiecare caiet a primit un titlu sugestiv, care a fost tradus de fiul său, Nicolae Iurașcu, coordonatorul volumelor. Enumerăm în continuare titlurile, așa cum au fost specificate în *Introducere*: I. La guerre des dupes (Războiul păcăliților) 28.04.1939 – 13.06.1940; II. Les martyrs sans la foi (Martirii fără credință) 15.06.1940 – 16.06.1941; III. L'aube renâit (Renaște speranța) 27.6.1941 – 22.7.1942; IV. Ciels brouillés (Orizonturi întunecate) 23.7.1942-22.3.1943; V. Coeurs en detresse (Inimi disperate) 22.3.1943 – 31.12.1943; VI. Wenn Not am Höchsten, ist Gott am Nächsten (La greu, Dumnezeu e aproape) 31.1.1944 – 30.08.1944; VII. La mauvais quart d'heure (Ceasul greu) 31.8.1944 – 2.6.1945; VIII. Les convulsions pour la paix (Convulsiile păcii) 4.6.1945 – 26.4.1946; IX. În Raiul Sovietic. 28.4.1946 – 31.3.1948; X. fără titlu 1.4.1948 – 13.3.1950 (neterminat).

Cele trei volume sunt de un real interes pentru cei care studiază această perioadă din istoria noastră și a Europei. Însemnările cuprind, într-un mod obiectiv, aspectele cele mai importante ale vieții politice interne

și internaționale. Însă ceea ce incită și face din această lucrare un soi de meditație, de „luare aminte”, este reflecția asupra evenimentelor. Dimitrie Iurașcu a comentat evenimentele, a comparat, a realizat adevărate analize geopolitice și geostrategice. Cu toate că relatarea evenimentelor zilnice, și nu analiza societății în ansamblu, a reprezentat obiectivul jurnalului, legătura cu domeniul precum învățământul sau arta este neconținut realizată în plan secund.

Dacă lucrarea ar fi fost amplificată cu anumite abordări explicite referitoare la cei care activau în acea vreme în învățământ, arte, literatură, sociologie și așa mai departe probabil că scopul – acela de a aduce informații noi într-o istorie zbuciumată a României, în particular, și a lumii întregi, în general – s-ar fi pierdut în noianul de relatări.

Foarte mulți dintre cei care activau în domeniile mai sus enumerate au reprezentat o anumită elită a României, inclusiv în plan politic și diplomatic. Activitatea lor în perioadele prielnice ale istoriei, dar și supraviețuirea lor în perioade neprielnice se poate interpreta având ca punct de plecare evenimentele descrise în acest Jurnal politic. Metaforic, această lucrare reprezintă un dicționar explicativ, pe zile, al perioadei 1939-1950.

Unele „personaje” ale cărții nu au intrat în grațiile autorului niciodată. Astfel, așa cum remarcă și Dinu C. Giurescu în *Cuvânt înainte*, Dimitrie Iurașcu „are cele mai dure calificative pentru regale Carol al II-lea”. Putem da aici câteva exemple. De pildă, o însemnare din 13.09.1939, ne arată unde se află fiecare țară în parte: „Dacă ultimul război, ar putea fi numit „Războiul

națiunilor”, cel ce începe acum ar putea, pe dreptate, fi intitulat „Războiul păcăliților”. Germania face curte Franței și îngroapă cu onoruri militare doi aviatori francezi căzuți în luptă; Franța face curte Italiei; Japonia cochetează cu Anglia; Sovietele vor să se înțeleagă cu Japonia; Turcia negociază cu Sovietele; Ungaria se întreabă cum să mai scape de prepotența germană; iar noi stăm cu... dumnealui dărdăind în două lunturi și ne minunăm cum om face să ajungem la liman fără a ne uda...” (Vol I, p. 34).

O altă însemnare din 6.09.1940 anunță abdicarea Regelui. De altfel, și această însemnare arată sentimentele lui Iurașcu față de Carol al II-lea, menționându-se faptul că „marele vinovat n-a fost el”: „...cascada eliminărilor continuă: toți consilierii Regali au fost desființați, Dombrowski dat afară, unii vorbesc de arestarea lui Mitiță Constantinescu, de naționalizarea averii lui Malaxa, de refuzul net cererii lui Carol de a lua cu sine pe Urdăreanu (alții pretind că acest individ a și dispărut), iar alții că Lupeasca e încă aici și Carol – fără obraz – va avea nerușinarea să o ia cu sine în tren). (...) Trebuie să recunoaștem că în această farsă sinistră și tragică aventură, marele vinovat n-a fost el, care a profitat doar de dezmațul moral al țării ci noi, fiecare dintre noi, începând cu șefii de partide, care se băteau într-o supralicităție de târături și de lingușiri” (Vol. I, pp. 162-163).

Demne de consemnat sunt o serie de abordări ale diplomatului Dimitrie Iurașcu privind momentele esențiale prin care România trece în perioada 1940-1947.

În septembrie 1940, în România se instaurează regimul generalului Ion Antonescu. Horia Sima încheie o alianță cu Antonescu pentru constituirea unui guvern legionar și a unui „Stat Național-Legionar”. Iurașcu menționează acest moment în însemnarea făcută la data 4 septembrie 1940, precizând, pe de parte că-și luase „două zile cu copiii: program, plimbare la Văleni și la Sinaia”, pe de altă parte, fiind nevoit a se întoarce datorită „dezastrului”, ceea ce-i produce „o bruscă oprire a digestiei, o revoltă a fierii și trei zile de pat”. Subliniază în aceeași notiță a zilei faptul că Regele „face apel la generalul Antonescu, „câinele roș”, care-i pune condiții drastice spre a curma răul cu fierul roșu și a da o slabă satisfacție unui popor în stare de revoltă deschisă, ce amenință să degenereze în adevărată revoluție”. (Vol I, pp. 160-161) Momentul instaurării regimului Antonescu este văzut de către diplomat drept singura cale de a scăpa de posibila preluare a puterii de către bolșevici: „...dacă Antonescu nu ia imediat puterea în mâini sigure, ne putem aștepta la mișcări de stânga, căci se pretinde chiar că tulburările încercate la București, Brașov și Constanța ar fi de instigație comunistă, adăugându-mi-se că Ralea ar fi cel ce le pregătește” (Vol I, p. 161) și „dacă nu ne trezim repede de tot să oprim valul, se poate să ajungem curând la bolșevism” (Vol. I, p. 162).

În septembrie 1940 Antonescu era Conducător al statului național-legionar, în timp ce Horia Sima era „Comandantul Mișcării Legionare”. Referitor la această împărțire a puterii, Dimitrie Iurașcu consemnează la data 15.09.1940: „am din nenorocire impresia că Generalul nu i-a putut domina și că în speranța să-i poată totuși stăpâni, încearcă acum să-i canalizeze dându-le aparențele puterii” (Vol I, p. 165). La Ministerul Afacerilor Străine, Lucă Sturdza (n.r. Mihail R. Sturdza) îi propune lui Iurașcu Secretariatul general, dar, afirmă diplomatul, „s-a lovit de hotărârea lui Antonescu, care vrea probabil să numească un gardist (pe care i l-ar impune Sima?). Nu fac nicio mișcare, cu speranța să pot în acest caz pleca în străinătate”. (Vol.I, p. 166)

Teoretic, Antonescu și Sima se aflau pe picior de egalitate, fapt ce le conferea posibilitatea de a se complimenta reciproc. Nu de puține ori, în presa perioadei apar referiri la modul în care se adresau. Astfel, Sima se referea deseori la „înțelepciunea” lui Antonescu și la „recunoștința” Gărzii față de acesta pentru că a adus-o la putere, iar Antonescu îi numea pe legionari „dragii mei camarazi”. Starea de bine nu a ținut foarte mult; Antonescu și Sima au început în octombrie 1940 să se acuze reciproc: Antonescu era acuzat că permite funcționarea Partidului Național-Țărănesc și Partidului Național-Liberal, legionarii în frunte cu Sima erau acuzați că sunt incompetenți și incapabili de a guverna. În acest scenariu intervin crimele comise de legionari în noiembrie 1941, când, afirmă Iurașcu, „aflând (...) de sfaturile date lui Antonescu la Berlin de a înlătura pe colaboratorii legionari, nepregătiți, incapabili, abuzivi și anarhici (...) bandele energumenilor ce nu mai ascultă de cuvântul lui Sima, s-au năpustit sălbatic, au doborât santinelele și au măcelărit pe deținuții politici de la Jilava (Gavril Marinescu, Argeșeanu, Iamandi, Pascu etc.), omorând peste 60 de persoane cu furia elementară a primitivului”. (Vol. I, p. 176). În aceeași dată a masacrului de la Jilava, legionarii îlucid și pe Nicolae Iorga la Sinaia și pe Virgil Madgearu la Snagov. Despre aceste două evenimente Dimitrie Iurașcu amintește în consemnarea din 27 noiembrie 1940, afirmând că „e rușinos și înjositor, nu numai pentru neamul de român, dar și pentru specia om” și se întreabă dacă ar „mai putea servi un guvern prizonier al gangsterilor asasini”.

Punctul critic îl reprezintă rebeliunea legionară din ianuarie 1941. Întors din Germania, unde avusese o discuție cu Hitler, Antonescu era hotărât să elimine Garda de Fier. Pe de altă parte, gardiștii se pregăteau de un conflict armat. Prin urmare, în timp ce Antonescu ordona demiterea tuturor comisarilor legionari de românizare, înlocuirea ministrului legionar al Internelor și a oficialităților din aparatul de siguranță, legionari înarmați ocupau instituțiile administrației, secțiile de poliție, se baricadau în clădiri, blocau străzi. Având întregul sprijin al armatei, dar și al lui Hitler Antonescu s-a hotărât să zdrobească rebeliunea și să restabilească

ordinea.

Iurașcu notează, în legătură cu acest eveniment, la data de 21.01.1941: „Suprimarea comisarilor de românizare și măsurile tot mai hotărâte pentru stărpirea abuzurilor continue ale așa zisei poliții legionare, ar dovedi că de azi înainte Antonescu vrea cu asentimentul nemților, să scoată mânușa de catifea și să-și arate mâna de fier! S-o vedem și pe asta! La ora 11, trei regimente formate în careu au aclamat pe Antonescu, aflat la balconul ministerului nostru. La ora 15, cămășile verzi au ocupat cazarma poliției de pe bdul. Bonaparte, s-au schimbat focuri tocmai când treceam prin piața Victoriei și acum sunt încă baricadați acolo; la Prefectura poliției, situația încă neclară; pretutindeni în provincie, schimbarea de regim și instalarea autorității militare cu ofițeri – prefecți și desființarea poliției legionare, s-a făcut fără greutate” (Vol I, pp. 193-194).

Dictatura militară instaurată de Antonescu la 27 ianuarie 1941 avea drept principii conducătoare ale statului ordinea și siguranța, indispensabile oricărui progres al societății. Folosea drept instrumente armata și aparatul de siguranță, care asigurau controlul și reprimau disensiunile.

Înainte de plecarea sa la Lisabona, unde se afla Carol al II-lea, Dimitrie Iurașcu este primit de Antonescu. Diplomatul dezvăluie discuția într-o notiță din 18.03.1941, redând cuvintele lui Antonescu despre Carol al II-lea: „Eu însă sunt convins că nu va putea reveni la Tron, orice s-ar întâmpla. Trebuie însă urmărită întreaga sa activitate, căci acum, mai mult decât oricând, va încerca, fără a mai păstra nimic sfânt, orice soi de manevre tot sub imperiul acestei femei, care acum îl domină complet. (...) Nici un soi de considerație pentru el; dacă s-ar adresa Legației, trimite-i pe cineva să vezi ce vrea.” (Vol I, pp. 216-217).

Intrarea României în război este marcată de Iurașcu prin câteva însemnări, de menționat fiind cea din 22.06.1941: ”Proclamarea Generalului că România a declarat „Războiul Sfânt” împotriva bolșevismului, a dezlănțuit entuziasmul la noi și ne-a câștigat nouă și nemților simpatii în întreaga Europă.” (Vol. I, p. 232)

În primele consemnări ale anului 1944 este nutrită speranța că, „în cursul acestui an se va hotărî soarta Europei și a războiului de pe tărâmurile noastre”. (Vol I, p. 529). În trecere, este consemnat la 7 ianuarie 1944 că „a murit subit profesorul Simionescu, președintele Academiei” (Vol. I, p. 530) și la 10.03.1944 că „a murit Grigore Antipa, om de treabă și suflet bun (...)” (Vol I, p. 550).

La 20 august 1944 „pe Nistru și în Moldova se dau lupte grele”, ținându-i pe ruși numai în „Basarabia de mijloc”. La 23 august 1944 Iurașcu notează: „zile decisive pentru prăbușirea armatei germane. Ofensiva declanșată la noi de ruși a dislocate în 3 zile întregul front. Între Siret și Prut, pe o lărgime de 120 km, ei au înaintat pe o adâncime de 60 km, ocupând Iașul și ajungând până la

Târgu Negrești între Roman și Vaslui; pe Nistru, de la Tighina la Cetatea Albă au înaintat cu 70 km, ocupând calea ferată spre Galați. Bombardamente la Brăila și debarcări de trupe sovietice în Deltă.” (Vol I. p. 605)

În aceeași zi este consemnată plecarea lui Antonescu, arestarea lui din ordinul Regelui, formarea unui cabinet prezidat de Constantin Sănătescu, din care făcea parte „opozitia unită a liberalilor, național-țărăniștilor, comuniștilor și social-democraților în frunte cu Maniu, Dinu Brătianu, Pătrășcanu” (Vol. I. p. 606)

La aceeași dată Regele a anunțat ruperea relațiilor cu Germania și armistițiul cu Națiunile Unite. România s-a alăturat Alianților, împotriva Axei. Destul de greu a renunțat Hitler la ideea de a ocupa Bucureștiul și a instala un nou guvern, condus de un general progerman. Însă comandații germani aveau prea puține trupe disponibile, astfel fiind învinși. Pentru România luna august 1944 a însemnat începutul unei alte dictaturi, bineînțeles, precedată de o perioadă de tranziție – guvernele Constantin Sănătescu și Nicolae Rădescu.

Dimitrie Iurașcu notează cele două probleme distincte cu privire la soarta României:

„1. cea de politică internațională, în care atacul înverșunat al nemților nu poate decât să ne folosească la masa verde, unde aceste evenimente vor fi tot atâtea argumente în favoarea tezei că România a intrat silită în război;

2. cea de politică internă, unde rămâne de văzut câtă abilitate vor avea conducătorii partidelor, pentru a ne feri de primejdia tulburărilor sociale și de influența acaparatoare a Sovietelor.” (Vol I. p. 612)

Ororele bolșevicilor au fost trăite de Dimitrie Iurașcu și consemnate în 6.09.1944: „mama, împreună cu guvernanta copiilor și femeile ce rămaseseră la noi, au sosit aseară în fine cu căruța și cu câteva cufere și geamantane, pe care le-au mai putut scăpa de devastarea hoardelor bolșevice. (...) Au spart tot, au răscolit tot, au băut tot și au distrus ce n-au putu bea și mânca, și-au șters ciubotele cu așternuturile, au chemat nevetele și fetele țiganilor de la marginea satului și le-au dăruit rochiile și încălțăminte soției mele, silindu-le să le îmbrace în fața lor și zicând că de-acum s-a isprăvit cu „boyarii”. Au tăiat vite, au furat cai, au devalizat cereale din magazine.” (Vol II, p. 11).

Datorită presiunilor sovietice, Regele a anunțat formarea guvernului condus de Petru Groza la 6 martie 1945.

Despre acest eveniment aflăm într-o consemnare data 2.03.1945. în care Iurașcu spune că: „Astă seară Regele a încredințat lui Groza alcătuirea Guvernului. Să fie acesta motivul bucuriei Brătienilor, care afirmă că azi atmosfera e mult mai favorabilă decât ieri și că occidentalii au început să se amestece? Frumos amestec, n-am ce zice!” (Vol II, p. 84). În 6 martie, Iurașcu notează: „după toate probabilitățile la noi vom avea un guvern Groza cu Tătărescu la Externe; cât despre liberali

și țărăniști, aud că după ce refuzaseră orice colaborare, mai cu seamă din cauza intransigenței lui Maniu, aleargă acum, care mai de care, după un portofoliu” (Vol II, p. 86). Iurașcu completează mai târziu notița din 6 martie, precizând că „s-a constituit Guvernul Groza, cu Ghiță Tătărescu Vicepreședinte la Externe, dar cu Teohari Georgecu la Interne, Zăroni la Agricultură, Vasiliu-Rășcanu la Război, având pe Dămăceanu ca subsecretar de stat, Pătrășcanu la Justiție, Ralea la Arte și toată kiriela frontiştilor mai mărunți; liberalii dizidenți rămân cu Alimănișteanu la Finanțe și cu Bejan la Industrie și Comerț. Cât va da acest guvern, nu știu, în tot cazul, bine, nu.”

O menționare care, de altfel, se adevărește. La 1 iunie 1945 Iurașcu nota faptul că a fost răscolit apartamentul lui Maniu, căutându-se documente compromițătoare și „comuniștii își dau silința să extindă lista criminalilor de război spre a-l îngloba și pe el și a-l aduce pe banca acuzaților în fața Tribunalului poporului. (...) Astăzi și-au permis să suprimă prin cenzura lor toate publicațiile Academiei Române precum și buletinul Institutului de Istorie „Nicolae Iorga”” (Vol II, p. 132)

Guvernul lui Petru Groza adoptat un set de măsuri în vederea consolidării sale și a paralizării opoziției, la alegerile din noiembrie 1946 falsificând votul pentru ca Blocul Partidelor Democratice să câștige alegerile. „Dovezi de abuzuri sunt berechet. Numai eu știu că la Banca Națională unde din cele 2100 cărți de alegător, 700 n-au fost distribuite, rezultatul a fost: 1200 pentru Bloc, 500 pentru Maniu, 150 pentru Dinu, 140 pentru Titel etc., în total 2100 voturi exprimate. Prin urmare, chiar cu intimidările exercitate, dacă s-ar fi distribuit cele 700 cărți confiscate, „Blocul” ar fi rămas probabil cu 500 voturi, iar cele 700 s-ar fi adăugat la maniști sau liberali” (Vol. II, pp. 432-433)

În dreptul anului 1946 Iurașcu consemnează aspecte ale procesului organizațiilor ilegale „Sumanele negre” și „Junii lui Iancu”: „condamnarea la muncă silnică pe viață pentru gen. Aldea și alții, iar Fărcașanu, amiralul Macellariu, Vintilică Brătianu la aceeași osândă (în contumacie), pe când generalul Rădescu (tot în contumacie) numai la doi ani închisoare corecțională, iar alții achitați.” (Vol II, p. 432)

Un alt capitol important al istoriei noastre este abdicarea regelui Mihai la 30 decembrie 1947 și proclamarea țării drept Republică Populară Română.

Iurașcu încheia consemnarea din 30 decembrie 1947 cu ideea că imediat ce va pleca, regele va forma un guvern în străinătate.

Pe 31 decembrie 1947, Iurașcu afirmă că abdicarea a fost o farsă și că „în străinătate, abdicarea regelui a îndurerat pe toată lumea, cunoscută fiind acțiunea sa de la 23 august care a grăbit cu cel puțin șase luni sfârșitul războiului, fapt recunoscut și de ruși, prin acordarea supremei lor decorații, ordinul „Victoria”, dar n-a surprins totuși pe nimeni, căci suprimarea Monarhiei în

România, care era ultimul obstacol în calea înfăptuirii federalizării sovietice a Europei din spatele cortinei de fier, face parte din planul știut de expansiune imperialistă a Kremlinului.” (Vol II, p. 538)

O temă care ne interesează în mod particular este raportarea lui Dimitrie Iurașcu, pe parcursul consemnărilor sale, la Școala Gusti. Astfel, am cercetat în interiorul Jurnalului Politic dacă Dimitrie Iurașcu face referiri, note cu privire la gustiși și la Școala Gusti, la modul în care percep un regim sau altul, cum sunt tratați de societate, de viața politică, care sunt gândurile și sentimentele, ce pot face și ce nu pot face, deci o serie de aspecte care ne interesează, așa cum am precizat deja, în mod particular. Diversele documente istorice ne arată că unii dintre intelectuali erau satisfăcuți de evenimente, alții - neliniștiți pentru evenimentele viitoare.

Constatăm că, în cadrul Jurnalului politic, nu există referiri la Școala Gusti sau gustiști și am spune că aproape nu există acest subiect pentru Dimitrie Iurașcu. Rar sunt menționați membrii ai Academiei, ai lumii literare sau ai artelor, istorici sau filologi. Am făcut câteva referiri privind apariția acestora în rândurile de mai sus. Cât privește Școala Gusti ar fi de menționat referirile la Gheorghe Vlădescu-Răcoasa, cuprinse în Volumul I și Volumul al II-lea. „Curtea marțială a condamnat pe inculpații comuniști (în afară de cinci care erau prea copii) la câte 25 ani muncă silnică (soții Wexler), la câte 15 ani (profesorul Vlădescu-Răcoasa și tânărul Magheru), la 10 ani (pe sora acestuia din urmă).” Această însemnare este din 1.03.1944. (Vol. I, p. 546).

Nu regăsim faptul că sociologul a fost eliberat din Penitenciarul Văcărești în august 1944, însă în volumul II aflăm în consemnarea de la 3.10.1944, că din „informații necontrolate, ar reieși că deocamdată comuniștii au handicapul ralierei social-democraților la hotărârea liberalilor și a național-țărăniștilor, de a menține fermă poziția lor față de Tătărescu și Ralea. În schimb s-ar lărgi componența Blocului Democrat prin agreierea Uniunii Patriotice cu Vlădescu-Răcoasa și a Frontului Plugarilor lui Groza.” (Vol II, p. 28). Gh. Vădescu-Răcoasa este menționat apoi în 6.11.1947, când este numit ministru la Moscova. (p. 522).

Din 1948 până în 13 martie 1950 consemnările sunt mai sumare și includ acțiuni interne și externe, zvonuri, afirmații neverificate. Notăm faptul că este consemnată numirea lui Miron Constantinescu „la conducerea Planificării” de unde fusese scos Gheorghiu-Dej, „rămas mai departe secretar general al Partidului Muncitoresc Român și vicepreședinte al Consiliului” (Vol III, p. 128)

În ultima consemnare, la data de 13.03.1950, Dimitrie Iurașcu afirmă că „s-a îngroșat de tot gluma la noi” și că în orice clipă se poate aștepta la „percheziții, arestare sau în cazul cel mai bun, la alungarea bruscă din casă”, încheind aceste note cu speranța să le poată reîncepe în zile mai bune. (Vol. III, p. 200).